

Suvestinė redakcija nuo 2020-10-10

Įsakymas paskelbtas: Žin. 1999, Nr. [59-1940](#), i. k. 0992230ISAK/262/285

Nauja redakcija nuo 2020-10-10:

Nr. [A1-940/3-589/3D-685](#), 2020-10-08, paskelbta TAR 2020-10-09, i. k. 2020-21097

LIETUVOS RESPUBLIKOS SOCIALINĖS APSAUGOS IR DARBO MINISTRAS

LIETUVOS RESPUBLIKOS SUSISIEKIMO MINISTRAS

LIETUVOS RESPUBLIKOS ŽEMĖS ŪKIO MINISTRAS

**ĮSAKYMAS
DĖL DARBO VIETŲ ĮRENGIMO ŽVEJYBOS LAIVUOSE REIKALAVIMŲ
PATVIRTINIMO**

1999 m. birželio 29 d. Nr. 55/262/285

Vilnius

Vadovaudamiesi Lietuvos Respublikos darbuotojų saugos ir sveikatos įstatymo 15 straipsnio 3 dalimi ir įgyvendindami 1993 m. lapkričio 23 d. Tarybos direktyvos 93/103/EB dėl būtiniausių saugos ir sveikatos reikalavimų, dirbant žvejybos laivuose (tryliktoji atskira Direktyva, kaip numatyta Direktyvos 89/391/EEB 16 straipsnio 1 dalyje), su paskutiniais pakeitimais, padarytais 2007 m. birželio 20 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2007/30/EB, 2016 m. gruodžio 19 d. Tarybos direktyvos (ES) 2017/159, kuria įgyvendinamas 2012 m. gegužės 21 d. Europos Sąjungos žemės ūkio kooperatyvų konfederacijos (COGECA), Europos transporto darbuotojų federacijos (ETF) ir Nacionalinių žvejybos įmonių organizacijų Europos Sąjungos asociacijos („Europêche“) sudarytas Susitarimas dėl 2007 m. Tarptautinės darbo organizacijos konvencijos dėl darbo žvejybos sektoriuje įgyvendinimo, bei Tarptautinės darbo organizacijos 2007 m. Konvencijos dėl darbo žvejybos sektoriuje nuostatas,

t v i r t i n a m e Darbo vietų įrengimo žvejybos laivuose reikalavimus (pridedama).

Socialinės apsaugos ir darbo ministrė

Irena Degutienė

Susisiekiimo ministras

Rimantas Didžiokas

Žemės ūkio ministras

Edvardas Makelis

PATVIRTINTA

Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministrės,

Lietuvos Respublikos susisiekimo ministro ir Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro
1999 m. birželio 29 d.

įsakymu Nr. 55/262/285

(Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministro, Lietuvos Respublikos susisiekimo ministro ir Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro

2020 m. spalio 8 d. d.

įsakymo Nr. A1-940/3-589/3D-685
redakcija)

DARBO VIETŲ ĮRENGIMO ŽVEJYBOS LAIVUOSE REIKALAVIMAI

I SKYRIUS BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Darbo vietų įrengimo žvejybos laivuose reikalavimai (toliau – Reikalavimai) nustato saugos ir sveikatos darbe reikalavimus, kurie privalo būti įgyvendinti žvejybos laivuose.

2. Reikalavimai taikomi kiekvienam, neatsižvelgiant į laivo nuosavybės formą, Lietuvos Respublikos jūrų laivų registre įregistruotam ir su Lietuvos valstybės vėliava plaukiojančiam žvejybos laivui:

2.1. kurio ilgis tarp laivo statmenų – 15 metrų ir daugiau, jei tenkinama viena iš šių sąlygų: laivo statybos ar rekonstrukcijos sutartis (toliau – sutartis) sudaryta 2002 m. sausio 1 d. ar vėliau arba sutartis sudaryta iki 2002 m. sausio 1 d., o laivas atiduotas naudoti praėjus 2 metams po šios datos ar vėliau, arba sutartis nebuvo sudaryta, tačiau 2002 m. sausio 1 d. ar vėliau buvo statomas laivo kilis, arba akivaizdu, kad pradėta konkretaus laivo statyba, arba buvo pradėti laivo montavimo darbai, kuriuos atliekant sumontuotos medžiagos sudarė ne mažiau kaip 50 tonų arba 1 proc. visos apskaičiuotos konstrukcinių medžiagų masės (toliau – naujas žvejybos laivas);

2.2. kurio ilgis tarp laivo statmenų – 18 metrų ir daugiau ir kuris nėra naujas žvejybos laivas (toliau Reikalavimų 2.1 papunktyje ir šiame papunktyje nurodyti laivai kartu – laivai).

3. Lietuvos Respublikos darbuotojų saugos ir sveikatos įstatymo nuostatos Reikalavimų 2 punkte nurodytiems laivams taikomos, atsižvelgiant į konkrečias Reikalavimų nuostatas.

4. Už Reikalavimų įgyvendinimą laivuose atsakingi laivų valdytojai. Reikalavimai neapriboja laivų valdytojų teisių nustatyti ir taikyti reikalavimus, užtikrinančius geresnę žvejų saugą ir sveikatą darbe.

5. Reikalavimuose vartojamos sąvokos apibrėžtos Darbuotojų saugos ir sveikatos įstatyme, Lietuvos Respublikos prekybinės laivybos įstatyme, Lietuvos Respublikos saugios laivybos įstatyme ir kituose teisės aktuose, reglamentuojančiuose saugią laivybą, darbuotojų saugą ir sveikatą.

II SKYRIUS LAIVO VALDYTOJO PAREIGOS

6. Laivo valdytojas privalo užtikrinti, kad:

6.1. laivas, laikantis Prekybinės laivybos įstatymo 13 straipsnio ir Saugios laivybos įstatymo 31 straipsnio nuostatų dėl laivo kapitono atsakomybės, būtų eksploatuojamas nekeliant pavojaus žvejų saugai ir sveikatai, ypač kai meteorologines sąlygas galima numatyti iš anksto;

6.2. žvejai, kilus pavojui palikę savo darbo vietas ar pavojingą zoną, kaip nustatyta Darbuotojų saugos ir sveikatos įstatymo 22 straipsnio 6 dalyje, nepatirtų nepalankių padarinių dėl savo veiksmų;

6.3. visi įvykiai jūroje, kurie turi įtakos ar galėtų turėti įtakos darbuotojų saugai ir sveikatai, būtų registruojami laivo žurnale ir apie juos būtų pranešama:

6.3.1. apie laivo avarijas, laivo incidentus – kaip nustatyta Saugios laivybos įstatymo 48 ir 49 straipsniuose;

6.3.2. apie įvykius darbe, dėl kurių darbuotojai patyrė žalą sveikatai, – kaip nustatyta Darbuotojų saugos ir sveikatos įstatymo 43 straipsnyje;

6.3.3. apie įtariamus ar nustatytus susirgimų užkrečiamosiomis ligomis, mirčių nuo jų atvejus ir kitus privalomojo epidemiologinio registravimo objektus – vadovaujantis Privalomojo epidemiologinio registravimo objektų registravimo ir informacijos apie juos teikimo tvarkos aprašu, patvirtintu Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2002 m. gruodžio 24 d. įsakymu Nr. 673 „Dėl Privalomojo epidemiologinio registravimo objektų registravimo ir informacijos apie juos teikimo tvarkos aprašo patvirtinimo“.

7. Siekdamas užtikrinti žvejų saugą ir sveikatos apsaugą, laivo valdytojas, laikydamasis Prekybinės laivybos įstatymo 13 straipsnio ir Saugios laivybos įstatymo 31 straipsnio nuostatų dėl laivo kapitono atsakomybės, privalo užtikrinti, kad:

7.1. laivas, jo instaliacija ir įrenginiai, ypač tie, kurie nurodyti Reikalavimų 1 priede, būtų techniškai tvarkingi ir bet kurie trūkumai, galintys daryti įtaką žvejų saugai ir sveikatai, būtų kuo skubiau pašalinti;

7.2. laivas, jo instaliacija ir įrenginiai būtų reguliariai valomi, išlaikant tinkamą higienos lygį;

7.3. laive būtų tam laivui taikomas normas atitinkantis veikiančių avarinių ir gelbėjimo įrenginių skaičius;

7.4. laive būtų žmonių gelbėjimo ir išgyvenimo įranga bei inventorių, taip pat įgyvendinamos priemonės, nurodytos Reikalavimų 2 priede;

7.5. jeigu tai būtina dėl darbovietės ypatybių, veiklos, aplinkybių arba rizikos laive ir jeigu negalima techninėmis priemonėmis ar kolektyvinėmis apsaugos priemonėmis išvengti arba pakankamai apriboti pavojų, kylančių žvejų saugai ir sveikatai, žvejai būtų nemokamai aprūpinti asmeninėmis apsaugos priemonėmis, vadovaujantis Darbuotojų aprūpinimo asmeninėmis apsaugos priemonėmis nuostatais, patvirtintais Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministro 2007 m. lapkričio 26 d. įsakymu Nr. A1-331 „Dėl Darbuotojų aprūpinimo asmeninėmis apsaugos priemonėmis nuostatų patvirtinimo“. Asmeninės apsaugos priemonės, dėvimos kaip drabužiai arba ant drabužių, turi būti ryškių spalvų, kontrastuojančių su jūros aplinka, ir aiškiai matomos.

8. Laivo valdytojas privalo aprūpinti laivo kapitoną ištekliais ir priemonėmis, leidžiančiais jam įgyvendinti Reikalavimų nuostatas.

III SKYRIUS

SAUGIŲ IR SVEIKŲ DARBO SĄLYGŲ LAIVUOSE REIKALAVIMAI

9. Laivai privalo atitikti būtinuosius saugių ir sveikų darbo sąlygų žvejybos laivuose reikalavimus, nurodytus Reikalavimų 1 priede.

10. Jeigu laivas po 2002 m. sausio 1 d. buvo kapitališkai remontuojamas, keičiama jo konstrukcija ar suplanavimas, po tokio kapitalinio remonto, modernizavimo ar padarytų pakeitimų jis turi atitikti Reikalavimų 1 priede nustatytus reikalavimus naujiems žvejybos laivams.

IV SKYRIUS

ŽVEJŲ INSTRUKTAVIMAS, MOKYMAS, KONSULTAVIMAS IR BENDRADARBIAVIMAS SU JAIS

11. Laivo valdytojas, laikydamasis Darbuotojų saugos ir sveikatos įstatymo 25 straipsnio 1 dalies 4 punkto, 27 straipsnio 2 dalies nuostatų, privalo užtikrinti, kad žvejai ir jų atstovai būtų informuoti apie visas darbuotojų saugos ir sveikatos priemones, kurių reikia imtis laive. Ši informacija turi būti pateikta žvejams, kuriems ji skirta, suprantama kalba.

12. Laivo valdytojas, laikydamasis Darbuotojų saugos ir sveikatos įstatymo 13 straipsnio 10 dalies, 25 straipsnio 1 dalies 6 punkto, 27 straipsnio 1 ir 2 dalių nuostatų, privalo užtikrinti, kad žvejai būtų mokomi (jiems suteiktos tikslios ir išsamios instrukcijos) laikytis darbuotojų saugos ir sveikatos reikalavimų laivuose, išvengti nelaimingų atsitikimų.

13. Reikalavimų 12 punkte nurodyto mokymo metu taip pat turi būti mokoma gesinti gaisrą, naudotis gelbėjimo ir išgyvenimo įranga. Žvejai, jei reikia dėl jų darbo specifikos, turi būti mokomi naudoti žvejybos įrankius, vilkimo įrenginius bei įvairius ženklus, įskaitant rankų signalus. Šis mokymas turi būti atnaujinamas, jeigu tai būtina dėl darbo laive pasikeitimų.

14. Laivo valdytojas privalo užtikrinti, kad laivo kapitonas ar laivo kapitono padėjėjas, kuris prireikus vadovauja laivui, laikantis Lietuvos Respublikos jūrinių laipsnių suteikimo, jūrinio laipsnio diplomų, globalinės jūrų avarinio ryšio saugumo sistemos radijo ryšio operatoriaus diplomų, jūrinio laipsnio kvalifikacijos liudijimų, šių dokumentų išdavimo ir pripažinimo patvirtinimų ir specialiųjų liudijimų išdavimo jūrininkams taisyklių, patvirtintų Lietuvos Respublikos susisiekimo ministro 2005 m. rugpjūčio 8 d. įsakymu Nr. 3-355 „Dėl Lietuvos Respublikos jūrinių laipsnių suteikimo, jūrinio laipsnio diplomų, globalinės jūrų avarinio ryšio saugumo sistemos radijo ryšio operatoriaus diplomų, jūrinio laipsnio kvalifikacijos liudijimų, šių dokumentų išdavimo ir pripažinimo patvirtinimų ir specialiųjų liudijimų išdavimo jūrininkams taisyklių patvirtinimo“, 144–147 punktų reikalavimų, būtų apmokytas:

14.1. kaip išvengti profesinių ligų ir nelaimingų atsitikimų laive, kokių priemonių reikia imtis įvykus nelaimingam atsitikimui;

14.2. kaip atliekama laivo priežiūra numatomomis jo pakrovimo ir iškrovimo sąlygomis ir žvejybos operacijų metu, turėti pakankamai žinių apie laivo stovumą;

14.3. radijo navigacijos ir ryšio pagrindų, susipažinęs su įrangos priežiūra.

15. Laivo valdytojas informuoja žvejus ar jų atstovus, konsultuojasi ir bendradarbiauja su jais Reikalavimų įgyvendinimo klausimais Darbuotojų saugos ir sveikatos įstatymo 13 straipsnyje nustatyta tvarka.

BŪTINIEJI SAUGIŲ IR SVEIKŲ DARBO SĄLYGŲ ŽVEJYBOS LAIVUOSE REIKALAVIMAI

1. Būtinieji saugių ir sveikų darbo sąlygų žvejojimo laivuose reikalavimai (toliau – Būtinieji reikalavimai), vadovaujantis Darbo vietų įrengimo žvejojimo laivuose reikalavimų 2 punktu, taikomi žvejojimo laivui:

1.1. kurio ilgis tarp laivo statmenų – 15 metrų ir daugiau, jei tenkinama viena iš šių sąlygų: laivo statybos ar rekonstrukcijos sutartis (toliau – sutartis) sudaryta 2002 m. sausio 1 d. ar vėliau arba sutartis sudaryta iki 2002 m. sausio 1 d., o laivas atiduotas naudoti praėjus 2 metams po šios datos ar vėliau, arba sutartis nebuvo sudaryta, tačiau 2002 m. sausio 1 d. ar vėliau buvo statomas laivo kilis, arba akivaizdu, kad pradėta konkretaus laivo statyba, arba buvo pradėti laivo montavimo darbai, kuriuos atliekant sumontuotos medžiagos sudarė ne mažiau kaip 50 tonų arba 1 proc. visos apskaičiuotos konstrukcinių medžiagų masės (toliau – naujas žvejojimo laivas);

1.2. kurio ilgis tarp laivo statmenų – 18 metrų ir daugiau ir kuris nėra naujas žvejojimo laivas (toliau – esamas žvejojimo laivas; toliau Būtinųjų reikalavimų 1.1 papunktyje ir šiame papunktyje nurodyti laivai kartu – laivai).

2. Būtinieji reikalavimai taikomi, jei tai būtina dėl darbovietės ypatybių, veiklos, aplinkybių arba rizikos laivuose, o esamuose žvejojimo laivuose – ir jei įmanoma dėl jų konstrukcinių savybių.

3. Laivo tinkamumo plaukinti ir stovumo reikalavimai:

3.1. laivas privalo būti įrengtas atsižvelgiant į jo paskirtį, naudojimą ir prižiūrimas taip, kad būtų tinkamas plaukinti;

3.2. informacija apie laivo stovumą (esamame žvejojimo laive – jei tokia informacija yra) turi būti matomoje vietoje laive ir prieinama laivo budėtojams;

3.3. privalo būti užtikrintas visų laivų stovumas eksploatuojant juos pagal paskirtį. Kapitonas privalo imtis reikalingų atsargos priemonių, kad būtų išlaikytas tinkamas laivo stovumas. Žvejai turi griežtai laikytis laivo stovumo išlaikymo instrukcijų ir vykdyti kitus kapitono nurodymus dėl laivo stovumo.

4. Mechaninių ir elektros įrenginių reikalavimai:

4.1. elektros įrenginiai privalo būti suprojektuoti ir įrengti taip, kad nekeltų pavojaus ir užtikrintų:

4.1.1. žvejų ir laivo apsaugą nuo elektros srovės sukkelto pavojaus;

4.1.2. visų įrenginių, užtikrinančių laive tinkamas darbo ir gyvenimo sąlygas, veikimą nesinaudojant atsarginiais elektros šaltiniais;

4.1.3. avariniais atvejais saugą užtikrinančių elektros įrenginių veikimą;

4.2. laive privalo būti atsarginis elektros srovės šaltinis. Jis laive, išskyrus atvirą laivą be denio, privalo būti įrengtas už mašinų skyriaus taip, kad, kilus gaisrui ar sugedus pagrindiniam elektros srovės šaltiniui, mažiausiai tris valandas nenutrūkstamai užtikrintų šių įrenginių veikimą vienu metu:

4.2.1. vidaus ryšių sistemos, gaisrinės signalizacijos ir avarinių signalų;

4.2.2. navigacinių šviesų ir avarinio apšvietimo;

4.2.3. radijo ryšio įrangos;

4.2.4. elektrinio avarinio gaisrinio siurblio, jei jis yra laive;

4.3. jeigu atsarginis elektros srovės šaltinis yra akumuliatorių baterijos, jos privalo būti automatiškai sujungtos su avariniu elektros paskirstymo skydu ir nenutrūkstamai tris valandas iš eilės tiekti elektros energiją Būtinųjų reikalavimų 4.2.1–4.2.3 papunkčiuose nurodytiems įrenginiams ir sistemoms. Pagrindinis ir avarinis elektros paskirstymo skydai, jeigu įmanoma, turi būti įrengti taip, kad ugnis ar vanduo jų negalėtų veikti vienu metu;

4.4. elektros paskirstymo skydai turi būti aiškiai pažymėti, saugiklių dėžutės ir saugiklių laikikliai privalo būti reguliariai tikrinami, siekiant įsitikinti, ar jie yra tinkamo galingumo;

4.5. patalpos, kuriose yra akumuliatorių baterijos, privalo būti tinkamai vėdinamos;

4.6. elektroniniai navigacijos įrenginiai turi būti periodiškai bandomi ir gerai prižiūrimi;

4.7. visi kėlimo įrenginiai turi būti reguliariai bandomi ir tikrinami;

4.8. visos vilkimo ir kėlimo įrangos bei papildomų įrenginių dalys turi būti suremontuotos ir patikimai veikti;

4.9. jei laive įrengti šaldymo įrenginiai ir suspausto oro sistemos, jie turi būti gerai prižiūrimi ir reguliariai tikrinami;

4.10. dujiniai virimo ir kiti buitiniai prietaisai turi būti naudojami tik gerai vėdinamose patalpose prižiūrint, kad nesikauptų pavojingos dujos. Degių ir kitų pavojingų dujų balionai turi būti su aiškiais užrašais, kuriuose būtų nurodytas jų turinys, laikomi gerai įtvirtinti atvirame denyje po priedanga, apsaugančia nuo kito išorės poveikio. Sklendės, slėgio reguliatoriai ir vamzdžiai, išeinantys iš balionų, turi būti apsaugoti nuo pažeidimų.

5. Radijo ryšio įranga privalo būti paruošta taip, kad bet kuriuo metu būtų galima užmegzti ryšį su bent viena pakrantės ar kita stacionariąja radijo stotimi, atsižvelgiant į įprastinį radijo bangų sklaidimą.

6. Avarinių kelių ir išėjimų reikalavimai:

6.1. keliai ir išėjimai, kurie gali būti naudojami kaip avariniai keliai ir išėjimai, privalo būti be kliūčių, lengvai pasiekiami ir kuo arčiau atviro denio ar saugios zonos, o iš ten vesti gelbėjimo priemonių link, kad žvejai pavojaus atveju greitai ir kuo saugiau galėtų palikti darbo ar gyvenamąsias zonas;

6.2. kelių ir išėjimų, kurie gali būti naudojami kaip avariniai keliai ir išėjimai, skaičius, išdėstymas ir dydis priklauso nuo darbo vietų ir gyvenamųjų patalpų naudojimo, įrengimo, dydžio ir didžiausio galimo asmenų skaičiaus jose. Išėjimai, kurie yra uždaryti, bet gali būti naudojami kaip avariniai, privalo būti įrengti taip, kad, kilus pavojui, tuojau pat nesunkiai juos galėtų atidaryti kiekvienas žvejys ar gelbėjimo komandos narys;

6.3. naujų žvejybos laivų avarinės durys ir kiti avariniai išėjimai pagal paskirtį ir išdėstymą privalo atlaikyti oro sąlygų pokyčius ir nepraleisti vandens, jie, kaip ir pertvaros, turi būti atsparūs ugniai;

6.4. avariniai keliai ir išėjimai privalo būti pažymėti pagal Saugos ir sveikatos apsaugos ženklų naudojimo darbovietėse nuostatų, patvirtintų Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministro 1999 m. lapkričio 24 d. įsakymu Nr. 95 „Dėl Saugos ir sveikatos apsaugos ženklų naudojimo darbovietėse nuostatų“ (toliau – Ženklų naudojimo nuostatai), reikalavimus. Šie ženklai turi būti patvarūs ir pritvirtinti gerai matomose vietose;

6.5. jei sugenda pagrindinis apšvietimas, tie gelbėjimosi keliai, įranga ir avariniai išėjimai, kurie turi būti apšviesti, privalo būti apšviesti pakankamo intensyvumo avariniu apšvietimu.

7. Gaisro nustatymo ir gesinimo reikalavimai:

7.1. priklausomai nuo laivo dydžio ir paskirties, laivo įrenginių, laive esančių medžiagų fizinių ir cheminių savybių, didžiausio galimo asmenų skaičiaus gyvenamosiose patalpose ir uždaroje darbo vietose, įskaitant mašinų skyrių ir triumą žuvims laikyti, laive privalo būti

pakankamai gaisro gesinimo įrenginių ir, jei reikia, gaisro detektorių, gaisrinės signalizacijos sistemų;

7.2. gaisro gesinimo įrenginiai privalo būti laikomi jiems skirtose vietose, prižiūrimi, kad būtų tinkami naudoti, ir lengvai pasiekiami. Žvejai turi žinoti, kur yra gaisro gesinimo įrenginiai, kaip jie veikia ir kaip juos naudoti. Prieš laivui išplaukiant, privalo būti įsitikinta, ar laive yra pakankamai gesintuvų, kitų kilnojamųjų gaisro gesinimo priemonių;

7.3. rankiniu būdu valdomi gaisro gesinimo įrenginiai turi būti lengvai prieinami, pažymėti patvariais matomose vietose pritvirtintais ženklais pagal Ženklo naudojimo nuostatų reikalavimus, jais turi būti paprasta naudotis;

7.4. laivo gaisro aptikimo ir signalizacijos sistemos turi būti geros būklės ir reguliariai išbandomos;

7.5. priešgaisrinės saugos pratybos laive privalo būti rengiamos reguliariai.

8. Privaloma taikyti priemones, kad uždaroje darbo vietoje, atsižvelgiant į žvejų darbo pobūdį ir fizinį krūvį, būtų pakankamai gryno oro. Jei naudojama mechaninė vėdinimo sistema, ji privalo būti prižiūrima, kad tinkamai veiktų.

9. Darbo zonų temperatūros reikalavimai:

9.1. darbo metu darbo zonų temperatūra privalo būti tinkama žmogaus organizmui, atitikti darbo pobūdį, fizinį krūvį ir vietovės, kurioje plaukioja laivas, esamas ar galimas oro sąlygas. Darbo zonų temperatūra turi atitikti Lietuvos higienos normos HN 113:2001 „Laivai. Higienos normos ir taisyklės“, patvirtintos Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2001 m. gruodžio 28 d. įsakymu Nr. 671 „Dėl Lietuvos higienos normos HN 113:2001 „Laivai. Higienos normos ir taisyklės“ patvirtinimo“ (toliau – HN 113:2001 „Laivai. Higienos normos ir taisyklės“), reikalavimus;

9.2. gyvenamųjų, sanitarinių patalpų, valgyklų ir pirmosios medicinos pagalbos patalpų, jei tokios patalpos įrengtos, temperatūra turi atitikti tų patalpų paskirtį.

10. Natūralaus ir dirbtinio darbo vietų apšvietimo reikalavimai:

10.1. darbo vietos privalo būti įrengtos taip, kad jose pakaktų natūralaus apšvietimo ir būtų įrengtas žvejų darbo darbams tinkamas dirbtinis apšvietimas, nekeliant pavojaus žvejų saugai, sveikatai ir grėsmės kitiems laivams. Natūralus ir dirbtinis darbo vietų apšvietimas turi atitikti HN 113:2001 „Laivai. Higienos normos ir taisyklės“ reikalavimus;

10.2. darbo zonų, laiptų, kopėčių ir perėjimų apšvietimas privalo būti tokio tipo ir įrengtas taip, kad nekeltų nelaimingų atsitikimų rizikos žvejams ir nekliudytų laivo navigacijai;

10.3. darbo vietose, kuriose, sugedus dirbtiniam apšvietimui, yra nesaugu, privalo būti įrengtas tokio paties intensyvumo avarinis apšvietimas;

10.4. avarinis apšvietimas turi būti prižiūrimas, kad gerai veiktų, ir reguliariai išbandomas.

11. Dėnių, pertvarų ir dėnių pertvarų reikalavimai:

11.1. zonos, kuriomis naudojasi žvejai, privalo būti neslidžios arba jose turi būti įtaisų, saugančių nuo kritimo, jose neturi būti kliūčių;

11.2. darbo vietose (esamuose žvejų laivuose – kiek tai įmanoma) privalo būti įrengta tinkama triukšmo ir šilumos izoliacija, atitinkanti darbo pobūdį ir fizinį krūvį;

11.3. dėnių, pertvarų ir dėnių pertvarų paviršiai darbo zonose privalo būti tokie, kad juos būtų galima nuvalyti ar atnaujinti, užtikrinant tinkamą higienos lygį.

12. Durų reikalavimai:

12.1. durys turi būti visada atidaromos iš vidinės pusės be jokių specialių įrenginių. Darbo patalpose darbo metu durys turi atsidaryti iš abiejų pusių;

12.2. durys, ypač stumdomosios, jei būtina tokias įrengti, privalo veikti saugiai, nekelti pavojaus žvejams, ypač nepalankiomis oro ir jūros sąlygomis.

13. Judėjimo kelių ir pavojingų zonų reikalavimai:

13.1. perėjimuose, magistralėse, išorinėse denių pertvarų dalyse ir visuose judėjimo keliuose privalo būti apsauginiai turėklai, ranktūriai, gelbėjimo virvės ar kitos priemonės, užtikrinančios žvejų, esančių denyje, saugą;

13.2. jei yra rizika žvejams iškristi pro denyje esančias angas arba nukristi nuo vieno denio ant kito, šios vietos, kur įmanoma, turi būti tinkamai apsaugotos. Naujuose žvejybos laivuose įrengti apsauginiai turėklai privalo būti ne žemesni kaip 1 metro aukščio;

13.3. turi būti užtikrinta žvejų, prižiūrinčių įrenginius, esančius virš denio, ar vykdančių operacijas su jais, sauga, privalo būti įrengti tinkamo aukščio apsauginiai turėklai ar panašūs apsaugos įtaisai, kad žvejai būtų apsaugoti nuo kritimo;

13.4. atramos ar įrenginiai, apsaugantys žvejus nuo iškritimo už borto, turi būti prižiūrimi, juose turi būti nutekamųjų angų ar įtaisų, leidžiančių vandeniui greitai nutekėti;

13.5. traleriuose su slipais (tralo išmetimo ir įtraukimo vietose), viršutinėse slipų dalyse, privalo būti įrengti vartai ar kiti apsaugos įtaisai (tokio paties aukščio, kaip ir atramos ar kitos greta esančios priemonės), skirti žvejams apsaugoti nuo rizikos įkristi į slipus. Šie vartai ar kiti įtaisai išmetant ar įtraukiant tralą turi lengvai atsidaryti ir užsidaryti (naujuose žvejybos laivuose pageidautina įrengti nuotolinį valdymą) ir būti atviri tik tralo išmetimo arba įtraukimo metu.

14. Darbo vietų reikalavimai:

14.1. darbo zonos privalo būti visada tvarkingos ir kuo labiau apsaugotos nuo jūros, jos turi būti saugios, kad žvejai laive nepargriūtų ar neiškristų už borto. Vietos, kuriose tvarkomi kroviniai, turi būti pakankamai erdvios – plačios ir aukštos;

14.2. jei laivo varikliai valdomi iš mašinų skyriaus, tai turi būti daroma atskiroje, nuo triukšmo ir šilumos izoliuotoje zonoje, į kurią galima patekti neįeinant į mašinų zoną. Kapitono tiltelis laikomas zona, atitinkančia šiuos reikalavimus;

14.3. valksmo įrenginių valdymo mechanizmų zona turi būti pakankamai erdvi, kad žvejai joje galėtų laisvai dirbti. Valksmo įrenginiai privalo turėti saugos įtaisus, skirtus naudoti avariniais atvejais, ir avarinius stabdžius;

14.4. žvejys, valdantis valksmo įrenginius, privalo aiškiai matyti šiuos įrenginius ir dirbančius žvejus. Jei valksmo įrenginius žvejys valdo nuo tiltelio, jis turi matyti dirbančius žvejus tiesiogiai arba kitu būdu medijos priemonėmis;

14.5. ant tiltelio ir denyje dirbantys žvejai turi susisiekti patikima ryšio sistema;

14.6. aplinka visada turi būti atidžiai stebima ir žvejybos operacijų ar kitų darbų denyje metu žvejai turi būti perspėjami apie gresiantį pavojų, esant neramiai jūrai;

14.7. neuždengti lynai, virvės, judamosios įrenginių dalys privalo turėti apsauginius įtaisus, kad sumažėtų tikimybė prie jų prisiliesti;

14.8. laivuose, ypač traleriuose, privalo būti įrengti judamųjų dalių kontroliavimo mechanizmai:

14.8.1. įtaisai, fiksuojantys tralo lentų įtvirtinimą;

14.8.2. įtaisai, stabilizuojantys švytuojantį tralą.

15. Gyvenamųjų patalpų reikalavimai:

15.1. esamuose žvejybos laivuose, žvejų gyvenamosiose patalpose (jei jos yra), turi būti kuo mažiau girdimas triukšmas, juntama vibracija, laivo judėjimo ir greičio didinimo poveikis bei nemalonūs kvapai, sklindantys iš kitų laivo vietų;

15.2. naujuose žvejybos laivuose esančių žvejų gyvenamųjų patalpų ir sanitarinių patalpų (jeigu tokios yra) vieta, struktūra, garso izoliacija, izoliacijos priemonės, patalpų ir įrangos išdėstymas bei įėjimas į šias patalpas turi būti tokie, kad žvejai būtų tinkamai apsaugoti nuo oro sąlygų ir jūros, vibracijos, triukšmo ir nemalonių kvapų, sklindančių iš kitų laivo dalių ir galinčių trikdyti poilsį. Jei įmanoma pagal laivo konstrukciją, gabaritus ir (arba) paskirtį, žvejų gyvenamosios patalpos turi būti įrengtos taip, kad laivo judėjimo ir greičio didinimo poveikis būtų kuo mažesnis. Turi būti imtasi priemonių, kad nerūkantys žvejai būtų apsaugoti nuo tabako dūmų;

15.3. naujuose žvejybos laivuose esančios žvejų gyvenamosios patalpos turi būti tinkamai vėdinamos, kad jose nuolat būtų gryno oro ir nesikaupytų garai;

15.4. gyvenamosiose patalpose turi būti įrengtas tinkamas apšvietimas. Naujuose žvejybos laivuose esančiose gyvenamosiose patalpose taip pat įrengiamas:

15.4.1. pakankamas įprastinis bendrasis apšvietimas;

15.4.2. mažesnio intensyvumo bendrasis apšvietimas, kad netrukdytų žvejams ilsėtis;

15.4.3. vietinis apšvietimas kiekvienoje kajutėje;

15.5. laivo virtuvės, bendrosios kajutės (kajutkompanijos) turi būti pakankamo dydžio, gerai apšviestos ir vėdinamos, lengvai valomos. Šiose patalpose turi būti šaldytuvai ar kiti žemos temperatūros įrenginiai maistui laikyti;

15.6. gyvenamosios patalpos taip pat turi atitikti HN 113:2001 „Laivai. Higienos normos ir taisyklės“ reikalavimus.

16. Sanitarinių patalpų reikalavimai:

16.1. esamuose žvejybos laivuose, kuriuose yra gyvenamosios patalpos, turi būti įrengti tualetai, praustuvai ir, jei įmanoma, dušai. Patalpos, kuriose jie įrengti, turi būti gerai vėdinamos;

16.2. naujuose žvejybos laivuose, kuriuose yra gyvenamosios patalpos, privalo būti įrengti dušai, iš kurių tekėtų karštas ir šaltas vanduo, praustuvai ir tualetai. Patalpos, kuriose jie įrengti, turi būti gerai vėdinamos;

16.3. naujuose žvejybos laivuose kiekvienas žvejys privalo turėti vietą savo drabužiams laikyti;

16.4. sanitarinės patalpos taip pat turi atitikti HN 113:2001 „Laivai. Higienos normos ir taisyklės“ reikalavimus.

17. Laivuose privalo būti pirmosios medicinos pagalbos priemonės pagal Laivų vaistinėlių išdavimo ir kontrolės tvarkos aprašo, patvirtinto Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2011 m. spalio 17 d. įsakymu Nr. V-910 „Dėl Laivų vaistinėlių išdavimo ir kontrolės tvarkos aprašo patvirtinimo“, 1–3 priedų reikalavimus.

18. Laivuose privalo būti išorinės kopėčios (trapai) ar kiti panašūs įrenginiai, skirti saugiai įlipti į laivus ir iš jų išlipti.

19. Naujuose žvejybos laivuose, atsižvelgiant į jų dydį, turi būti naudojamos visos reikalingos techninės priemonės, mažinančios triukšmą darbo vietose ir gyvenamosiose patalpose.

MINIMALIEJI GELBĖJIMO IR IŠGYVENIMO PRIEMONIŲ REIKALAVIMAI

1. Minimalieji gelbėjimo ir išgyvenimo priemonių reikalavimai taikomi, atsižvelgiant į darbovietės ypatybes, veiklą, aplinkybes ar riziką žvejybos laive (toliau – laivas).

2. Laivuose, priklausomai nuo juose esančių asmenų skaičiaus ir plaukiojimo rajono, privalo būti tinkama gelbėjimo ir išgyvenimo įranga, įskaitant priemones žvejams iš vandens ištraukti, ir radijo įrenginiai, skirti gelbėjimo operacijoms, pirmiausia avarinę padėtį skelbiantis radijo švyturys su hidrostatiniu paleidimo mechanizmu (avarinė buja).

3. Visos gelbėjimo ir išgyvenimo priemonės turi būti joms skirtose lengvai prieinamose vietose, parengtos naudoti nedelsiant ir prižiūrimos, kad būtų tinkamos naudoti. Paskirti atsakingi žvejai šias priemones privalo patikrinti prieš laivui išplaukiant iš uosto ir jas tikrinti reiso metu.

4. Gelbėjimo ir išgyvenimo įranga turi būti reguliariai tikrinama.

5. Visi žvejai privalo būti apmokyti ir instruktuoti, kaip elgtis avarinėje situacijoje.

6. Jeigu laivo ilgis – daugiau kaip 45 metrai arba jeigu laive yra penki ir daugiau žvejų, jame privalo būti avarinės situacijos veiksmų planas (avarinis tvarkaraštis). Šiame plane kiekvienam žvejui turi būti pateiktos aiškios instrukcijos, kurių jis privalo laikytis avarinėje situacijoje.

7. Žvejų mokomosios išgyvenimo treniruotės turi vykti kiekvieną mėnesį uoste ir (arba) jūroje. Privalo būti užtikrinta, kad jose dalyvausiantys žvejai supras ir išmoks atlikti visus veiksmus, kuriuos jie turėtų atlikti, naudodami gelbėjimo ir išgyvenimo priemones. Jeigu laive yra kilnojamoji radijo stotis, žvejai privalo būti išmokyti ją nustatyti ir ja naudotis.

Pakeitimai:

1.

Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerija, Lietuvos Respublikos susisiekimo ministerija, Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerija, Įsakymas

Nr. [74/216/238](#), 2000-08-03, Žin., 2000, Nr. 67-2038 (2000-08-09), i. k. 1002230ISAK/216/238

Dėl socialinės apsaugos ir darbo ministrės, susisiekimo ministro ir žemės ūkio ministro 1999 06 29 įsakymo Nr. 55/262/285 dalinio pakeitimo

2.

Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerija, Lietuvos Respublikos susisiekimo ministerija, Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerija, Įsakymas

Nr. [A1-940/3-589/3D-685](#), 2020-10-08, paskelbta TAR 2020-10-09, i. k. 2020-21097

Dėl Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministrės, Lietuvos Respublikos susisiekimo ministro ir Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 1999 m. birželio 29 d. įsakymo Nr. 55/262/285 „Dėl Bendrųjų saugių ir sveikų darbo sąlygų žvejybos laivuose nuostatų patvirtinimo“ pakeitimo